

СПОРТ

СПОРТОТ ОБИЧНО СЕ ПОВРЗУВА СО ТЕЛОТО, И НАЈ-ЧЕСТО ТОА СЕ ПРВИТЕ АСОЦИЈАЦИИ КОИШТО СЕ БУДАТ ВО ВРСКА СО ОВА СОБИТИЕ: ТРЕНИНЗИ, ВЕЖБИ, РЕЗУЛТАТИ, ДИСЦИПЛИНА, УПОРНОСТ... МЕЃУТОА СО ОГЛЕД НА ТОА ДЕКА ЧОВЕКОТ НЕ Е САМО ТЕЛО, НИТУ САМО ДУША, ТУКУ Е ЗАЕДНИЦА ОД ОВИЕ ДВЕ, ПЛУС ДУХ, НА СПОРТОТ МОЖЕ ДА СЕ ГЛЕДА КАКО НА ЕДНА ДИСЦИПЛИНА КОЈАШТО ПОМАГА (ИЛИ УЧЕСТВУВА) ВО ОДРЖУВАЊЕТО НА ЗДРАВЈЕТО НА СЕВКУПНИОТ ЧОВЕК. ЈА ОТВАРАМЕ ОВАА ТЕМА, ЗА КОЈАШТО ЌЕ ГОВОРИМЕ ОД НЕКОЛКУ МОЖНИ АСПЕКТИ, А ВО ОВОЈ БРОЈ НА ПРЕМИН ВИ ПРЕНЕСУВАМЕ ДЕЛ ОД ПРЕДАВАЊЕТО НА ЕДЕН МОНАХ СВЕТОГОРЕЦ, КОЈШТО САМИОТ ВЕЛИ, *ЧУВСТВУВАМ БОЛКА КАКО ПОРАНЕШЕН СПОРТИСТ, А СЕГА МОНАХ СВЕТОГОРЕЦ, ЗА СОСТОЈБАТА НА СПОРТОТ, ЗА КОЈА ШТО ВЕРУВАМ ДЕКА СУМ ВИНОВЕН И ЈАС ВО ГОЛЕМ СТЕПЕН, ЗАТОА ШТО НЕ СУМ СЕ МОЛЕЛ ДОВОЛНО ЗА ЛУЃЕТО КОИШТО СЕ ПОВРЗАНИ СО СПОРТОТ. ЗАТОА БАРАМ ОД СИТЕ ВАС ПРОШКА, А БОГ ВАМ ДА ВИ ПРОСТИ.*

СПОРТОТ ОД ПОГЛЕД НА ЕДЕН СВЕТОГОРСКИ МОНАХ, ПОРАНЕШЕН СПОРТИСТ

(ПРЕДАВАЊЕ ПРЕД ОЛИМПИСКАТА АКАДЕМИЈА НА КИПАР)

Му благодарам на Преблагият Триеден Бог, на Пресветата Богородица, и на кипарските и Светогорските светители што ме удостојуваат денес да се наоѓам помеѓу избрани спортски членници, сите вас, коишто сте одговорни за спортското воспитување на младината којашто бара да најде излез од безизлезите на современото општество, а обично не наоѓа ништо друго освен болка, самотија и збунетост.

Му благодарам на Блажениот Архиепископ на Кипар г. Хризостом и на Олимписката Академија на Кипар што ги дадоа благословот и дозволата да кажеме неколку збора за спортот од аспект на Православната Црква. Се надевам дека ќе се замислиме и ќе расчистиме одредени работи во врска со нашата тема.

Да започнеме со приказната што ја читаме од книгата на еден современ теолог:

„Еден ден еден светител застана пред нашата куќа. Мајка ми го виде во дворот како игра за да ги забавува децата.

„О“, ми рече, „тоа е навистина еден светител; можеш да одиш кај него, сине мој“.

Светителот ја стави својата рака на моето рамо и ми рече:

„Што мислиш да правиш, малечок мој?“

„Не знам. Што сакате да правам?“

„Не, кажи ми ти што сакаш да правиш?“

„О ми се допаѓа да играм.“

„Значи, сакаш да играш со Господа?“ Не знаев што да одговорам.

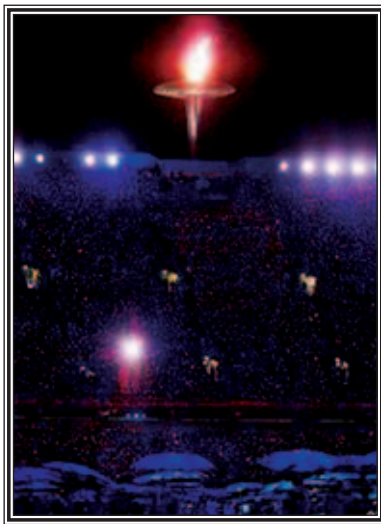
„Гледаш, ако би можел да си играш со Господа, тоа би било најголемото нешто што некој некогаш го направил. Сите Го земаат премногу сериозно, та Го прават смртно досаден... Играј со Бога, синко мој, Он е најдобриот другар за твоите игри“. (Павле Евдокимов, „Моливтата на Источната Црква“, стр. 20 - 21).

Ако се осврнеме и на животот на Св. Серафим Саровски ќе видиме дека Светителот имаше слабост кон децата и играше со нив, кога родителите ги испраќаа кај него во шумата за да го пронајдат таму скриениот св. Серафим Саровски.

И Христос рече: *Ако не се повраќаше и не ситанеше како малише деца, нема да влезеше во Царството Небесно.*

Играта е спортот (το αθλημα)¹ на децата. Христијанскиот живот е една игра, една атлетика Божја, согласно со она што го кажавме. Ако сакаме да бидеме вистински христијани и вистински спортисти (атлети), тогаш треба да играме во слобода преку послушноста кон Христа во Православната Црква.

Но, што е Црква? Црква е Богочовечки организам, Тело Христово, свет народ, народ Божји, царско свештенство. Црква е избавителот Христос, Мајката и пријателите на Избавителот. Црквата како предвечен совет - волја Божја, постои отсекогаш. Нејзиниот историски роденден беше Педесетницата. Христос рече дека вратите на адот нема никогаш да ја совладаат. А тоа историски се отвари дури и во нашиве денови. Иако комунизмот сурово ја гонеше Црквата во Источна Европа последниве 80 години, сепак самиот беше поразен. Црквата, Телото на Распнатиот и Воскреснатиот Христос, функционира заради вселената, заради целиот свет. Го осветува, преобразува и го издигнува светот од падот во којшто се наоѓа кон светот на вечноста.

СО СПОРТОТ СЕ ПОСТИГНУВА ПРАВИЛНАТА И ЦВРСТА ВОЛЈА КОЈАШТО Е ДУШЕВНА СИЛА И КОЈАШТО, АКО СЕ ПОВРЗЕ СО ПОКАЈАНИЕТО, СО СВЕТОТАИНСКИОТ ЖИВОТ, АСКЕЗАТА И ПОСЛУШАНИЕТО ВО РАВОСЛАВНАТА ЦРКВА, ГО ПРАВИ СПОРТИСТОТ СПОСОБЕН ДА НОСИ МОРАЛНИ И ПРАВИЛНИ ОДЛУКИ И ДА ГИ ПРОВЕДУВА ВО ПРАКСА.

Тоа го прави со нејзините Свети Тајни, особено со Светата Тајна на Евхаристијата, т.е. на Литургијата. Во Литургијата, којашто значи дело на народот Божји, се врши размена на дарови. Ние луѓето,

христијаните, Му ги принесуваме на Бога даровите

Божји за да ги освети, да ги преобрази и да ги издигне до Својот Престол и да ни ги даде осветени и преобразени, нам, на луѓето христијани, за да им се радуваме и да ги употребиме во слава на Бога и на човекот. Човекот така се спасува и живее среќен и во овој и во другиот живот. Применувајќи ги евангелските заповеди Го откриваме сокриениот во нив

Христос и ги решаваме сите наши проблеми.

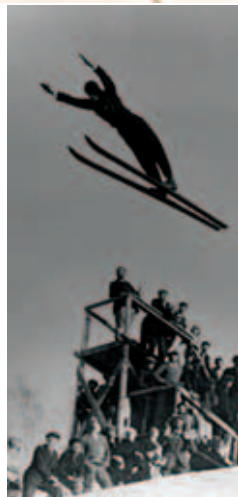
Архимандритот

Софрониј Сахаров, ученик на св. Силуан Атонски, вели: „Живеејќи согласно со евангелските заповеди, иако сме на мачен пат, полека решаваме многу од вечните проблеми на човештвото. Не се зачудувајте, тоа е реалноста: во Христа се наоѓа спасението на собраните групи во името Христово, како и на целите народи на сиот свет“ (Јован 4, 42; Мат. 12, 21). Не постои и не е можно да постои состојба којашто

Христос не може да ја спаси.

Бидејќи нема состојба којашто не може Христос да ја спаси, Христос може да го спаси и спортот од катастрофалниот пат што го следи последниве години. Да видиме прво што е спорт, кои се неговите заеднички точки со Црквата и која е современата состојба на општеството и на спортот.

Спорт или Атлетика значи постигнувам подвиг, правам подвиг.

Постигнувам подвиг за себеси, т.е. се надминувам себеси, што значи се борам против себелубието, егоизмот, страстите, гревот и ѓаволот, со благодатта Божја и со молитвите на мојот духовен отец.

Цел на спортот е телесното и духовното совршенство на човекот, според евангелските зборови: *бидејќи совршени, зашто вашиот Отиец Небесен е совршен.*

Средствата што ги употребува спортот за постигнување на своите цели се овие:

1. Несоздадената Божја благодат.
2. Природното движење.
3. Гимнастичкото вежбање.
4. Борбата.
5. Групата.

Спортот помага во подобрувањето на телесните и духовните способности и на добродетелите на човекот и ги залекува истовремено, колку што може, негативните, т.е. телесните болести, душевните страсти.

Да видиме како спортот придонесува во духовниот развој на човекот. Да почнеме од детската возраст. Бидејќи детето со физичкото воспитание континуирано се турка од несовладлив внатрешен порив, со аналогната правилна активност доживува и развива добри навики што водат во втемелување на правилно душевно живеење и карактер.

Во таа возраст ќе треба да дадеме нагласок на контролата и зауздувањето на егоцентризмот и на развивањето на социјалноста и друштвеноста на детето. Ако егоцентризмот не се ограничи навреме, тогаш ќе испадне фатален за самото дете и за целата заедница околу него.

Со соодветните вежби, групни игри итн. детето и воопшто човекот се посветува во општествениот живот, којшто ги предводи односите на луѓето и води во взаемно разбирање, взаемно помагање, општествена соработка и соживот.

Играта му нуди шанса на детето и воопшто на човекот што спортува да стекне себепознание, т.е. да се запознае себеси и да ја постигне хармонијата помеѓу нереалното и реалното во себе.

Во екипата се негува чувство за должност. Должност е чувството за одговорност спрема заедницата во којашто се живее. Детето и воопшто спортистот, подложени на одредени тренинзи коишто бараат самодисциплина и самовласност ги негуваат овие добродетели, коишто ја имаат силата да

ги скротуваат слабостите и штетните склоности.

Со спортот се постигнува правилната и цврста волја којашто е душевна сила и којашто, ако се поврзе со покајанието, светотаинскиот живот, аскезата и послушанието во Православната Црква, го прави спортистот способен да носи морални и правилни одлуки и да ги спроведува во пракса. Стекнувањето на цврстата и правилна волја се постигнува после долго и напорно вежбање од многу мала возраст.

Освен тоа постојат и други нешта коишто ја забавуваат душата на човекот и ја впотполнуваат, како што се смелоста, трпението, упорноста, дисциплината, чувството за ритам и за мерка итн. Сето тоа се постигнува со спортувањето.

Од она што го видовме досега произлегува заклучокот дека Православната Црква и спортот имаат заеднички точки, коишто ќе ги видиме во продолжение. Но прво треба да прецизираме дека Црквата е Телото на Христа, Којшто е вечната глава на Црквата, центар на целокупниот свет и на вселената, оска на Православната цивилизација и општество. Според тоа Он е центарот и оската и точката кон која се движи спортот. Прва величина е Црквата, а секундарна е спортот. Црквата е совршен организам, Богочовечки, независно дали неговите членови имаат слабости и страсти. Црквата нема потреба од никого, додека спортот има потреба од Црквата за да застане на своите нозе, за да функционира правилно, за да ја изврши својата општествена, национална и глобална цел којашто е збратимување на народите во мир и единомислие.

(монах од Света Гора)

(крај во следниот број)